

## מסורת הש"ס

(א) לעיל כד, (ב) [תוס'  
פ"ד ה"ט], (ג) [בכורות יג,],  
(ד) [קדושין ז: ח. טז.],  
(ה) [ב"מ גג,] (ו) [שם],  
(ז) [ויקרא כז,] (ח) [שמות  
כא,].

**מוסף רש"י**

קרא אשכח ודרש. לרבו  
מיה, ק' הקדיש ו'אח'י מת  
אמר, ד'ל"כ ק' מזב' אלא  
מת ד'זי ו'אח'ר ק' הקדיש  
לכבוד ק'ה אש'ר ב'ל אחותו,  
ל'ל לכבוד מלך (גיט'י פח).  
הר'ן ק'ר א'ן ע'קדיש'ן  
מנחת נאולה הדיא.  
המנחת'ס במה ב'לדן בי'ת,  
המנחת'ס מ'ד'ה'ן ח'לד'ן קוד'ס לכל  
אל'ס (בבב'ות יג).  
אמר'ים בעש'רים. ג'י  
מקד'ס ב'ת'ה' ק'דש'ן מ'ן  
(ב'י'ם ג'ג). ש'ה' מוס'פ'ן  
חומש. ע'ש'ים ש'ל'ן הו'  
כ'ה. ד'ל'טו אש'ר ב'ל אש'ת'  
י'ק'ו' חומ'ס (ש'ס).

## רבינו גרשום

**והבא קרא יחידה:** אשכח  
והבא יצאתו וזו שוריה  
לחיות שדה אחתה ולזר  
שטחם טעמא דקנין פירות  
אין בקנין הגוף דמי.  
קמ"ל ודמיונות ולזר נאולים  
עליון אפי' בשעת חיובל:  
גורלן כל רב למשקמן דזר  
וכשתה יוכל עצמה מקדש  
ש"מ [כיש"ן] רב לפני זבל  
ויזמן רב לאחר חיובל וזבל  
לז' למתינתא אלא אידי  
קדושא ירשא. דמתניתין אין  
דמיונות לפני חיובל אלא  
גורלן אחרי חיובל פחות  
ממנו תנא נמי מי ספא  
לפני זבל וכו' ואידי תנא  
אין מקדשין [ולא גורלן]  
תנא נמי מי ספא  
אחרי חיובל מקדשין אל  
אשכחן למתני אלא גורלן  
אשכחן דראבא ואידי תנא  
גורלן לתולס נאין מקדשין  
לתולס:

חררו עלך אין מקדשך;  
אומרים לו: תחזק בשעת  
שבכריו; ותחזקו את לדתו  
[אמר לו בעלמס' את תחת  
לדתו] כבכה את חצוה  
לדתו לפי שאם לא ימצא  
מי שיראה במוט ביקור  
למנו, הבעלים לומט שפירוה  
הבעלים משום רוח הקדש  
לפי שהבעלים מוסיפין חומש  
לדתו; פירוינו: מצינו  
אין ממני הנה המה שלה  
מקובל אין לפי שחזיריה  
היתה יחידה על השבח:  
ואמר לו: תחת אתה ארשון  
לדתו; ויהי הוה לפי אומר.  
שלא היה מחשבה בידו  
מפני רעתה: אמר רבי יוחנן  
לאן כן היה המעשה. כלומר  
היה אומר הוה שלי  
באשר לא היה הוה שלי  
בביבצה. ומכאן אתה למד  
שהקדש אינו כמעשה שיש  
לשאר דרדא אל כמכשף אלא  
הקדש: ופירש רמב"ם וכו' וכו'  
[אמר לו] הנהוה

והכא קרא אחרינא אשכח ודרוש. דהק  
אחמחה ידו ואל"כ דלא רבי לן קרא אלמ  
קקרא אשר לא (א) אחמוח ומתברר  
שהיא כבר אחמה: משדמ לני ש"מ ל  
ואח"כ מת בריו: ויש וז. שבעת  
הקדש היתה ראויה להיות שדה אחמה:  
אפי' ישראל נמי. דהא תניא ברש  
פירקין (דף כד.) מקדישין (טו) לפני  
היוכל וכו' (טו) (ואי משום דקמי מתני' אי  
מקדישין פחות משתי טהי לפני היוכל  
לחוקקומה (סז) דענה טהי (קמ"ז)  
הניחא לשמואל דאמר גבי ישראל לא  
קדשה אנטריך לאשמועי' דגבי הכנים  
קדשה: (טו) אלא רבי. ליכא למימר  
הכי דמהיכא תיתי לן (א) מקראי:  
אידיד דתנא רישא. (א) (טו) ישראל תנא  
סיפא גבי לויס:

## הדרן עלך אין מקדישין

**הַמִּקְדִּישׁ** שָׁדוּ בַשָּׂעָה שֶׁאֵין  
הַיּוֹזֵל. בְּזִמְנָה שֶׁאֵין  
הַיּוֹזֵל נוֹהֵג: פָּתַח אֶתֶּם רִאשׁוֹן.  
בְּכַמָּה אֲמַת רֹאשׁ לַפְּדוּתָהּ וּמִפְּנֵי רִיחַ  
שֶׁל הַקֶּדֶשׁ שֶׁאֵין לוֹ חֲתֻלָּה: שֶׁבַעֲנֵלִים  
נִוְסָתִין חֹמֶשׁ. וְלֹהֵב נִקְטָ בַשָּׂעָה שֶׁאֵין  
הַיּוֹזֵל נוֹהֵג דְּבִזְמַנָּה <sup>כ</sup> שְׁנוּהָ אֵין כִּרְיָךְ  
לְשֹׁאֵלוֹ בְּכַמָּה תַּפְדָּנָה שְׁהָרִי דְּלִמְיָה  
לְקַבְּלֵיהּ בֵּית חַר בִּי כִּלְטֵה וּבַשָּׂעָה אֲחֻחָה  
קָא מִיירִי בְּזִמְנָה שֶׁאֵין יוֹזֵל נוֹהֵג נִפְדִּית  
בְּצֻשְׁיָהּ כְּדִתְנִיָא בְּשִׁילְיָה פִּירְקִין [מט]. אֵין  
שָׂדֶה אֲחֻחָה נוֹהֵג אֲלֵא בְּזִמְנָה שֶׁהַיּוֹזֵל  
נוֹהֵג: מִפְּנֵי רַעֲפָה. שְׁהִיתָה יִצְחָרָה  
מִמְּרֻבָּה עַל שֶׁבַח: לֹא אֲמַר זֶה בְּחִיסֵר  
אֲלֵא. הָרִי הָיָא שְׁלִי בְּצִינָה <sup>כא</sup> שֶׁהִקְדַּשׁ  
גִּגְדֵּה דְּבִרְרָה וּבַשָּׂעָה כֶּסֶף: אֲמַר לוֹ. הַגְּזֵר:  
וְהַמְעִיד. הָרִי הָיָא שֶׁלֹּךְ: גְּבַל וְהִסְתִּיא  
וּנְוִיץ. אֲתָּ הַבְּעֵלִים לִפְתּוֹחַ רִאשׁוֹן  
דִּמְטוֹס גָּלוּלָה בְּזִדְיוֹן. בְּפִ"ק דְּבִכּוּרֹת  
[דף יג]. טַפִּי וּפְרִיק לֹה. מוֹסִיף וּפּוֹדֶה

[כג] ויתר משאר אדם: מזה גאולה  
 בצדקו. דכתיב "והוא לא יגאל וגמכר  
 בעבדיו" אלא מזה גאולה ודומת  
 לעבדיו: והוא ק"ל שזה כסף כדכפ  
 לדמרי' בבבא קמא (י). ישיב \* לרבות  
 שזה כסף אפי' סובין: כך סמא.  
 דקתני מפסיד איסר ולא קתני נמלא  
 מפסיד בילה רבנן היא ולא רבי יוחי:  
 \* משענין ומפסידו עשר  
 הולעים' נמלא ביד גזבר עשרים  
 וכן [כד] שלשים יתן שלשים הרי חמשים:  
 אמר אחד הרי הוא של עני כ"א.  
 לאחר אמרו בעלים צעלים:  
 בעלים

וואחד אומר בחמשים חזר בו  
עד עשר חזר בו של שלשים  
בו של עשר מוכרין <sup>ב</sup> אותו  
אומרים בעשרים <sup>א</sup> הבעלים

זה ואח"כ מת אביו תיהיו  
אביו ואח"כ הקדישה נכתב  
מאיר דדריש [טו:] יתה וז  
מרינן [שס] למדרש הקדישה

והבא קרא אשכח <sup>6</sup> ודרשי לכתוב רחמנא  
אם משדה מקנתו אשר לא <sup>5</sup> שדה אחוזתו  
אי נמי אשר לא שדה אחוזה מאי משדה <sup>4</sup>  
אחוזתו שדה שאינה ראויה להיות שדה  
אחוזת יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה:  
הכהנים והלוים מקדישין לעולם וכו': בשלמא  
גואלין אצטריך לאפוקי <sup>7</sup> מדישראל דלא  
פרקי אלא עד יובל קא משמע לן דכהנים  
ולוים גואלין לעולם אלא מקדישין מאי  
איריא כהנים ולוים אפי' ישראל נמי וכי  
תימא בשנת היובל עצמה הניחא <sup>6</sup> לשמואל  
דאמר בשנת היובל עצמה לא קדשה קמ"ל  
דכהנים ולוים מקדישין לעולם אלא לרב  
מאי איריא כהנים ולוים אפי' ישראל נמי  
ולמעמיד בין לפני היובל בין לאחר היובל  
למה לי אלא דתנא דתנא רישא לפני היובל  
ולאחר היובל תנא <sup>8</sup> סיפא נמי בין לאחר  
היובל בין לפני היובל ואיידי דתנא רישא  
אין מקדישין ולא גואלין תנא נמי סיפא  
מקדישין וגואלין:

## הדרן עלך איז מקדישין

המקדיש "את שדהו בשעה שאין היובל" ו  
אומר לו פתח אתה ראשון  
שהבעלים נותנין חומש וכל אדם אין נותנין  
חומש: מעשה באחד שהקדיש שדהו מפני  
רעתה אמרו לו פתח אתה ראשון אמר הרי  
היא שלי באיסר אמר רבי יוסי לא אמר  
זה באיסר אלא בביצה שהקדש נפדה  
בכסף ובשוה כסף ו אמר לו הגעתיך נמצא  
גמ' המקדיש שדהו בשעה כו': אומרין וה  
כופין ואיבעית אימא מעיקרא אומרין אי צאי  
נותנין חומש וכו': מאי איריא שהבעלים נ  
דחיבה עליה טפי ופריק לה ועוד מצות גאוו

דאיידר דחביבה <sup>ט</sup> עליה מפי ופריק לה ועוד  
 שהבעלים נותנין חומש כו': מעשה באחד ע'  
 קמילגו דר' <sup>א</sup> סבר שוה כסף ככסף ורבנן סבר  
 דשוה כסף ככסף ידכולי עלמא שוה כסף כ'  
 בחומשו שוה פרוטה קמילגו ת"ק סבר איס'  
 פרקינן ורבי יוסי <sup>טז</sup> כביצה נמי פרקינן: <sup>יז</sup> אמר  
 ושדהו לפניו: סתמא כרבנן: מתני' <sup>יח</sup> האמ'  
 סלעים ואחד אומר בעשרים ואחד אומר <sup>יט</sup>

ל חמשים ממשכני מנכסיו <sup>(א)</sup> עד עשר חזר ב  
משכני מנכסיו עד עשר חזר בו של עשרים  
שווי ונפרעין משל עשר את המותר <sup>(ב)</sup> הבעני  
ודמין מפני שהם מוסיפין חומש אמר אחד  
אחד שחורו לו שדרו אחד שהפסיק האיסר: נמי: והתניא בופין: משום (דהוא הקדקד  
שאינו מביאה: ועוד מצאנו נאולה באופן: דאמר פירוש קאג בדבורות מצות אמר  
לו מפרט: **תמא כרבין** יהיו ת"ק (דרי"י) דאמר בחומשה בענין פורטא (דאמר  
שקל כסף: חזר בו של חמשים: שנחתר בו: משמכני מנכסיו עד עשר. כלומר ש  
ההחסיס על חבור: חזר בו של עשר מביא אותה בשויה. ואם לא יכלו למכור  
בה עשר שלטיו האזיל וזה שמאחז למעין:

אין מקדישין פרק שביעי ערכין כז.

**המקדריש** שדהו בשעה שאין חיובל נהג. פירוש בזמן שאין הייבול נוהג לאלו הוא נפדה בשוייו ויש צו ריוח להקדש ולפתוח תחלה הצעלים מפני החומש אבל בזמן שהייבול נוהג הוא נפדה לפני זרעו בני' סלעים בית זרע חומר שעורים ושזהא אחריה מיירי וזמן קצת עומד עומד ואכיל קטנא ורשנא

שלא בזמן הבית מחללו אם ירצה אפי'  
לכתחלה על שזה פרוטה לפי שאין זו  
ריוח להקדש להוציאו חוץ כדליתא  
לקמן בסוף פירקין (דף כט.) ההוא  
לחברים לנכסיהם אחת לקמיה דרב  
יהודה ח"י שאל ר' עזריא חמלי עליהו  
ושדיניהו בנהרא ולישתיי לך וא"ת  
היאך נמנא בזמן שאין היובל בזמן  
הבית י"ל בזמן שגלו ישראל דבעינן  
כל יושביה עליה: **אמר ר' יוחי**  
**ב"ר** תימה איך היה זה המעשה  
בימי ר' יוסי והלא ר' יוסי לא היה  
בזמן הבית והוא ר' לא הוצרך לפתוח  
תחילה בצעלים וי"ל דפליג על פי  
הקבלה ע"פ שאירע בזמן הבית ח"י  
אפי' שלא בזמן הבית גאולה בצעלים  
תחילה כדכתיב (ויקרא כו) אם לא יגאל  
וגמכר: **מאי** אוסרין בויפין. וא"ת  
מ"ש דלרץ כפיה הכא טפי מכלל  
דתנן בסוף פ"ק דצבורות (דף יג.) מלות  
פדייה קודמת למלות עריפה מלות יעידה  
קודמת למלות פדייה מלות יצווס קודמת  
למלות חליפה מלות גאולה בחדון קודמת  
(למלות) לכל אחד ומפיק כולהו  
מקראי התם ולא אשכחן כפיה כי אם  
זוה וי"ל דשמי הכא דירוב לנא לידי  
תקלה אם יהיו העולם ממנה:

רבי יוסי סבר בבבליה נמי פרקינן.  
וכפ' הוהב (ב"מ דף נג:) איכא  
פלוגתא איכא מ"ד זו ובחומשו ואיכא  
מאן דאמר זו אע"ג שאין בחומשו  
וגרסה דכתיבה היינו שזה פירושה:  
לממלא

טפי ופריק לה ועוד <sup>א</sup>מצות גאולה בארון היא ועוד  
בו: מעשה באחד שהקדיש שדהו וכו': לימא בהא  
כסף ככסף ורבנן סברי שוה כסף אינו ככסף והא ק"ל  
לוי עלמא שוה כסף ככסף והכא בפודין <sup>ב</sup>בדבר שאין  
מיפלגי ת"ק סבר איסר דאיכא בחומשו שוה פרוטה  
דה נמי פרקינן: <sup>ג</sup>אמר לו הגעתיד נמצא מפסיד איסר  
כרבנן: מתני' <sup>ד</sup>האמר אחד הרי היא שלי בעשר  
עשרים ואחד אומר בשלשים ואחד אומר בארבעים  
סיו <sup>ה</sup>עד עשר חזר בו של ארבעים ממשכנין מנכסיו  
חזר בו של עשרים ממשכנין מנכסיו עד עשר חזר  
את המותר <sup>ו</sup>הבעלים אומרים בעשרים וכל אדם  
פין חומש אמר אחד הרי היא שלי בעשרים ואחת  
הבעלים

נָם! וְהִנֵּה נֹפִי, מִשּׁוֹם (דְּהוּא הַקִּדְשִׁי) [רִיחֵו הַקִּדְשִׁי] כִּדִּי שִׁיטִּיף חוֹשֶׁשׁ: דְּאִידִי דְּחִבְיָא לֵהּ  
 לְהִתְנַחֵם מִכִּיּוֹן מִשְׁכָּנֵהּ וְהִנֵּה מִשְׁכָּנֵהּ אֵינָהּ בְּאִדּוֹן קִדְשִׁי לֵאמֹר: חֵי אִי עוֹד קִאֲמַר כִּי וְהִנֵּה קִיִּל  
 דְּאִסְרַּם בְּחִשְׁמָהּ עֵינֵי מְרֻכָּה [דְּאִסְרַּם הִי] לֵב אִסְרִי שִׁמְעֵנִי מִן מִסְכָּנִי מִרְיֹן כִּדְבַר שֶׁנֶּה  
 מִשְׁמַעְנִי מִנִּסְכָּי עַד עֵשֶׂה. כְּלוּמַר שִׁמְעֵנִי אוֹתוֹ כְּשֵׁעִיר אוֹתוֹ תוֹסֵפֶת שְׁהִיטִף יוֹתֵר מֵאֲחֵרִים  
 יוֹתֵר מֵאֲחֵרִים בְּשׁוּרֵהּ, וְאֵם אֵיכָל לְמוֹכֹר [בְּעֶשֶׂר] וְנִפְרֵעִי מִשֶּׁל עַל אֵד הַמּוֹתֵר עַד שִׁהִי לְהַקְדִּישׁ  
 עֵלֵם:

עין משפט  
נר מצוה

א א ב ג מיי' פ"ה מהל'  
 ערכין הלכה א:  
 ב ד מיי' שס פ"ז הלכה א:  
 ג ה מיי' פ"ח מהלכות ערכין  
 הלכה ג:  
 ד ו מיי' שס הלכה ה:

## הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והכא קרא  
וכו' אשר לא שדה אחוזתו  
ומתבאר: (ב) ד"ה אלם לרב  
וכו' תימ"ן לן דלא מקדשין  
ביון דלא ילפינן מקראי:  
(ג) ד"ה אידי וכו' רישא  
גבי ישראל:

## שינויי נוסחאות

[illegible]

## שיטה מקובצת

תוס' ד"ה אמר ר' יוסי נ"ב  
וכתב הרא"ש ז"ל וז"ל א"ר  
יוסי לא אמר זה אלא  
בכביצה, משמע דקאמר  
דהכי הוה עובדא,  
ובתוספתא (פ"ד ה"ח) תניא  
א"ר יוסי אפילו לא אמר זה  
אלא בכביצה להקדש נפדה  
בכסף ובושה כסף ע"כ: